

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.2/2019/8.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2019. év február hó 27. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t.

A testi sértés vétsége miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2018. október 16. napján kihirdetett 42.Kb.73/2017/19. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést megrovás intézkedésre enyhíti.

Az elsőfokú ítéletet egyebekben helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2017. január 31. napján kihirdetett 42.II.Kb.1395/2016/6. számú ítéletével **vádlottat** bűnösnek mondta ki a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétségében, valamint a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő testi sértés vétségében, ezért - halmazati büntetésül - 100 napi tétel, napi tételenként 1.000,- forint pénzbüntetésre ítélte, melyre - 42.II.Kb.1395/2016/6-I. számú végzésben - 10 havi részletfizetést engedélyezett, egyben kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 60.447,- forint bűnügyi költség megfizetésére.

vádlott, valamint az elsőfokú tárgyaláson jelen lévő katonai ügyész a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának 42.II.Kb.1395/2016. számú ítéletét tudomásul vette, így a törvényszék ítélete kihirdetésekor, 2017. január 31. napján jogerőre emelkedett.

vádlott 2017. február 14. napján védőt hatalmazott meg, aki 2017. március 1. napján az elsőfokú bíróság határozatával szemben felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a Kúriához. Indítványában anyagi jogszabálysértésre tekintettel elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú eljárás megismétlésére tett indítványt, másodlagosan indítványozta a vádlott felmentését mindkét terhére rótt bűncselekmény vonatkozásában, harmadlagosan a testi sértés vétsége miatt megrovás intézkedés alkalmazását kérte.

A Kúria 2017. október 3. napján kelt Bfv.I.417/2017/6. számú végzésével a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 42.II.Kb.1395/2016/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa - megismételt eljárás keretében - 42.Kb.73/2017/19. számú ítéletében bűnösnek mondta ki **vádlottat** a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő testi sértés vétségében, ezért 80 napi tétel, napi tételenként 1.000,- forint pénzbüntetésre ítélte, melyre 4 havi részletfizetést engedélyezett. Rendelkezett a pénzbüntetés vagy egyhavi részlet meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról,

kötelezte továbbá a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költségből 60.447 forint megfizetésére, egyben megállapította, hogy a megismételt eljárás során felmerült 20.320,- forint bűnügyi költség az állam terhén marad.

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2018. október 16. napján, megismételt eljárás keretében meghozott - a felülbírálattal érintett - ítélete ellen **vádlott** az irány megjelölése nélkül - az eljárás során tett nyilatkozatai alapján - felmentésért, védője szintén felmentés érdekében terjesztett elő fellebbezést. A katonai ügyész a kihirdetett ítéletet tudomásul vette.

A vádlott védője 2018. december 21. napján fellebbezését a Be. 584. § (6) bekezdése alapján, az ott rögzített törvényes határidőben írásban indokolta. Fellebbezésének indokolásában részletezte, hogy álláspontja szerint a sértett és a cselekmény során jelenlévő testvére szavahihetősége megdőlt, szemben a végig következetes terhelti elmondással. E körben utalt a sértett testvére és a vádlott között húzódó magánéleti feszültségre, a tényre, hogy a sértett testvére korábban olyan kijelentéseket tett, hogy tönkreteszi a vádlottat. Sérelmezte, hogy az elsőfokú ítélet indokolása nem tartalmazza azt, hogy miért tartja a sértettet és testvérét szavahihetőnek, holott ez kulcskérdés lenne egy olyan ügyben, ahol a sértett - és ezzel párhuzamosan a sértett testvérének - állítása áll szemben a vádlotti tagadással. Kitért arra is, hogy a sértett és a vádlott mondanivalójukat kezükkel nyomatékosították, így nem pusztán szóváltás történt közöttük. A védői álláspont szerint a szakértő a szakvéleményében nem zárta ki kategorikusan a terhelte által elmondottak lehetőségét, pusztán valószínűbbnek látja a sértetti elmondást, ez azonban nem tekinthető büntetőjogi bizonyosságnak, hiszen a terhelte bűnösségének megállapításához a bűnösség alapjául szolgáló tények kétséget kizáró oksági láncolata szükséges. Kitért a védelem arra, hogy akár szavahihető a sértett és testvére, akár nem, a cselekmény elkövetése vonatkozásában büntethetőséget kizáró ok, jogos védelmi helyzet áll fenn. Az elsőfokú tényállás sem vitatja ugyanis, hogy a sértett és testvére álltak meg a járművel, és a sértett kezdte el felelősségre vonni a vádlottat. Utalt a védelem a Kúria BH. 2003. 50. és BH. 2003. 175. számú határozataira a jogos védelem vonatkozásában, a közvetlenül fenyegető jogellenes támadás sajátos helyzetét és a bevétele kötelezettség hiányának kérdéskörét érintően. A védelem szerint a jogos védelmi helyzetet alátámasztja a vádlott és a sértett testvére közötti kedvezőtlen magánéleti előzmény, valamint a cselekmény körülményei is: a vádlott mellett éjszaka hirtelen megállnak egy járművel, onnan kipattan egy férfi, aki a vádlott után fut, majd egy olyan szóváltás alakult ki közöttük, amelyet kezükkel is nyomatékosítottak. A védelem részletezte azt is, miért bír jelentős relevanciával az a körülmény, hogy az események éjszaka történtek. Hivatkozott a HVG-Orac Kiadó Kommentárjára, amely szerint a jogos védelem vonatkozásában az éjjel a nappaltól eltérő helyzetet teremt a jogtalan támadásra, amely hatékonyabb elhárítást igényel. Az éjjel kedvez a támadónak, az tovább növeli a támadó és megtámadott közötti esélykülönbséget a védekező hátrányára, akár el is zárhatja a védekezés eredményességét. Hivatkozott a védelem a Btk. 22. § (1) bekezdésére, amely a vádlott vonatkozásában alkalmazható, figyelemmel a közte és sértett testvére közötti magánéleti nézeteltérésre és abból eredő motivációra.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.1/2019/2. számú átiratában rögzítette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, mely során a bizonyítékokat egyenként és együttesen értékelve, mérlegelési jogkörében eljárva helyesen állapította meg a történeti tényállást, amely megalapozott, mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól, felülbírálatra alkalmas. Az elsőfokon eljáró katonai tanács indokolási kötelezettségének részletesen eleget tett, megfelelően értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat és logikus magyarázatát adta annak, hogy miért állapított meg terhelő ítéleti

tényállást szemben a vádlotti védekezéssel. A fentiek alapján a fellebbviteli főügyészégi álláspont szerint a megalapozott tényállás megváltoztatására nincs törvényes ok, új tény vagy bizonyíték nem merült fel, ezért a felmentést célzó védelmi fellebbezések a felülmérlegelés tilalma folytán nem foghatnak helyt. A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség kifejtette továbbá, hogy az elsőfokú bíróság helyesen megállapított tényállás alapján okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és helyesen minősítette a terhére rótt bűncselekményt, továbbá helytállóan állapította meg a jogos védelmi helyzet hiányát. A Fellebbviteli Főügyészség szerint a bíróság a büntetés kiszabása során helytállóan értékelte az enyhítő és súlyosító körülményeket, mely bűnösségi körülmények alapján törvényes jogkövetkezményt alkalmazott a vádlottal szemben. Mindezekre tekintettel az elsőfokú határozat helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú nyilvános ülésen az ügyészség képviselője nem vett részt.

A vádlott védője a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a fellebbezésének indoklásában írtakat maradéktalanul fenntartotta. Perbeszédében néhány hangsúlyos pontot emelt ki, illetve nyomatékosított, így a tényállás iratellenességét. Elmondta, hogy a tényállás több pontban is kiegészítésre szorul. Utalt arra, hogy a tényállás mérlegelésen alapul, ennek ellenére az indoklás erre nem tért ki, ezért az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét e körben elmulasztotta. A védő szerint az elsőfokú ítélet határozottan tartalmazza, hogy a vádlott ökölütéssel bántalmazta a sértettet, ez azonban ellentétes a következetes vádlotti elmondással, az iratokkal, így az orvosszakértői véleménnyel is, hiszen az nem zárja ki a terhelti elmondást, vagyis azt, hogy a sérülést okozhatta egy, a dulakodás folytán elcsúszott lökés is, a szakértő az ökölütést csupán valószínűbbnek tartja. A védelem szerint a tényállás kiegészítésre szorul, hiszen nem került feloldásra a sértett és a sértett testvérének nyilatkozatai között több ponton is mutatkozó ellentét. E körben nem került egyeztetésre az sem, hogy a cselekmény idején ki hol állt, a résztvevők milyen távolságra voltak egymástól, illetve, hogy ki mit láthatott, hallhatott. Utalt továbbá a sértett és testvére szavahihetőségének mérlegelési körben történő vizsgálatának elmaradására is. A védelem a jogos védelem kérdéskörében is kifejtette álláspontját, lényegében a fellebbezés indoklásával egyező tartalommal. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy a bizonyítás részévé tette a megismételt eljárás során csatolt SMS üzeneteket - amelyekből egyértelműen kiderül, hogy a sértett testvérének célja, hogy a vádlottat tönkretegye, visszavágjon neki személyes konfliktusuk miatt - indoklásában azonban ezekre nem tért ki.

Mindezekre tekintettel a védelem a vádlott felmentését indítványozta, elsődlegesen bizonyítottság hiányában, másodlagosan a jogos védelmi helyzetre tekintettel, bűncselekmény hiányában.

vádlott az utolsó szó jogán hangsúlyozta, hogy szándékosan nem okozott sérülést. Megpróbálta ellökni a sértettet, hogy a fogását bontsa, eközben keletkezhetett sérülés.

A vádlottnak és védőjének a felmentést célzó fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésére - és a védelmi fellebbezések tartalmára is - figyelemmel a Fővárosi Törvényszék ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást teljes terjedelmében bírálta felül, mely során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság - a védelem által sem vitatottan - a perrendi szabályok megtartása mellett folytatta le a bizonyítási eljárást. A vádlottat kihallgatta, a tanúkat és az igazságügyi orvosszakértőt a tárgyaláson meghallgatta, az okirati bizonyítékokat ismertetéssel a bizonyítás anyagává tette.

A törvényszék a megismert bizonyítékokat a Be. 167. § (4) bekezdésének megfelelően önmagukban és egymással összevetve, összességükben is értékelte, mérlegelési tevékenységéről és annak eredményéről számot adott. Teljes körűen megvizsgálta a bizonyítékokat, azokat értékelési körébe vonta, majd a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában írtaknak megfelelően logikus indokát adta, hogy mely bizonyítékot miért fogadott vagy vetett el, így mind indokolási, mind ügyfelderítési kötelezettségét kellő alapossággal teljesítette.

A védelem azon álláspontja, hogy az elsőfokú ítélet tényállása ökölütésről szól, nem helytálló, hiszen a tényállás azt rögzíti, hogy „a vádlott egy alkalommal arcon ütötte a sértettet”. A szakértő a tárgyaláson előadta, hogy a sérülések alapján egyértelműen ütésről volt szó, ellökés és ún. kakaskodás közben ilyen sérülés nem keletkezhet, valószínűsíthető az ökölrel történő ütés, elméletileg viszont nem kizárt, hogy tenyérpárnával okozzanak ilyen sérülést, ha az célzottan az arcra irányul, amely „kvázi ütésként” értékelhető. Erre figyelemmel nem iratellenes az „arcon ütötte” kifejezés, hiszen a szakértő kategorikusan kijelentette, hogy kizárólag - akár ökölrel, akár tenyérpárnával való - ütés okozhatta a sértett sérülését.

A védő által többször is hivatkozott „kezükkel nyomatékosították” fordulat pontos tartalma az eljárás jelen szakaszában már nem rekonstruálható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a szóösszetétel nem támadásra, ütésre, hanem jellemzően egy vita közben történő hevesebb, ingerültebb gesztikulációra, esetleg mutogatásra utalhat. Erre vonatkozóan következtetést azonban levonni nem lehet, ennek feltárására az elsőfokú eljárás, vagy a nyomozás során lett volna lehetőség. Egyebekben ennek különösebb relevanciája nincs, hiszen egyértelmű sértetti és vádlotti vallomások vannak arra nézve, hogy a sértett a vádlottat nem támadta meg, a vádlott a cselekmény során nem sérült meg, a sértett a vádlottat nem ütötte meg és nem is próbálta megütni, a földre sem próbálta levinni, így aligha lehetne arra a megállapításra jutni, hogy a „kezükkel nyomatékosították” kifejezés bármiféle támadó jellegű mozdulatot takarna.

A sértett és a sértett testvérének vallomásai között húzódó ellentétek a tényállás megállapítását a releváns körülmények vonatkozásában nem érintették, a tényállási elemeket illetően ugyanis mindkettőjük elmondása egybehangzó és következetes volt. Az a körülmény, hogy a sértett a rendőri intézkedés során nem emlékezett arra, hogy hogyan ütötték meg, betudható a cselekmény következtében kialakult ijedségnek, zavartságnak.

Itt utal a másodfokú bíróság arra, hogy a rendőri jelentésben foglalt elmondások vallomásként egyébként sem értékelhetők, hiszen ilyenkor az érintettek megfelelő törvényi figyelmeztetések nélkül tesznek nyilatkozatot.

A tényállás kiegészítésére tett védői indítványok nem fogtak helyt, tekintettel arra, hogy az eljárás jelen szakaszában a tényállásból hiányolt részek nem rekonstruálhatók, egyebekben a törvényi tényállási elemek megvalósulását nem érintik, így a bűnösségre levont következtetés e kérdések tisztázása nélkül is aggálytalan.

A védelem álláspontjával ellentétben tehát az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése során logikai hibát nem vétett és a beszerzett bizonyítékokból iratellenes, vagy az adott bizonyíték kereteit meghaladó következtetéseket nem vont le. Az ítéletábra a törvényszékkel egyezően megállapította, hogy a bizonyítékok olyan zárt logikai láncolatot alkotnak, amelyből helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a végkövetkeztetésre, hogy **vádlott** elkövette a terhére rótt cselekményt.

A törvényszék mérlegelési tevékenysége a másodfokú bíróság számára meggyőző volt, így a vádlott és védő fellebbezésének az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadó, egyben felmentést célzó része a Be. 593. § (2) bekezdésében szabályozott bizonyítékok felülmérlegelésének törvényi tilalma folytán szintén nem vezethetett eredményre. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság az eddig kifejtettek szerint valamennyi releváns bizonyítékot beszerezte és értékelte, továbbá az indokolási kötelezettségének is eleget tett.

Az irányadónak tekintett tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és helyes az általa megállapított jogi minősítés, a vádlott magatartásával megvalósította a Btk. 164. § (1)-(2) bekezdése szerint minősülő könnyű testi sértés vétségét. A Fővárosi Ítéltábla túlnyomó részt egyetért az elsőfokú bíróság által kifejtett jogi értékelő tevékenységgel, azonban azt kiegészíteni tartja szükségesnek az alábbiak szerint.

A jogos védelem vonatkozásában az elsőfokú bíróság - szükséztűen ugyan - de eleget tett indokolási kötelezettségének, hiszen az általa mérlegeléssel megállapított tényállásra figyelemmel jogos védelemről szó sem lehet. A vádlott, a sértett és a sértett testvére egybehangzóan nyilatkoztak arról, hogy a sértett nem támadta meg a vádlottat, nem ütötte meg, nem vitte a földre, e körben helytállóan rögzítette az elsőfokú katonai tanács a jogtalan támadás hiányát és a jogos védelmi helyzet kizártságát.

A fellebbezés indokolásában és a nyilvános ülésen megtartott perbeszédben a védelem a jogos védelmet illetően jogilag releváns - és akár adott esetben igazolható - megállapításokat, észrevételeket tett, azonban az elsőfokon helyes mérlegeléssel megállapított tényállásból sem a jogtalan támadásra, sem az azzal közvetlenül fenyegető helyzetre nem lehet következtetni. A sértett kijelentései alapján nem lehetett arra következtetni, hogy támadást helyezett kilátásba. Erre tekintettel a jogos védelem körében tett kapcsolódó jogi érvelést nem tudta a másodfokú bíróság figyelembe venni, vagy vizsgálni, hiszen az irányadó tényállás a jogos védelmi helyzetet, vagy az azzal való közvetlen fenyegetést kizárta. Figyelemmel arra, hogy sem támadás, és azzal közvetlenül fenyegető helyzet nem állapítható meg, nincs relevanciája a védő által hivatkozott, a Btk. 22. § (1) bekezdésében írt un. szituációs jogos védelemnek.

Az elsőfokú bíróság megfelelően vette számba a bűnösségi körülményeket, azonban nem értékelte megfelelő súllyal azokat.

A Btk. 80. § (1) bekezdésének szem előtt tartásával a pénzbüntetés még részletfizetés engedélyezése esetén is eltűzlott, figyelemmel az enyhítő körülmények túlsúlyára, különös tekintettel a nagyfokú időmúlásra.

A Fővárosi Ítéltábla szerint a Btk. 79. §-ban rögzített büntetési célok büntetés kiszabása nélkül, intézkedés alkalmazásával is maradéktalanul elérhetők, ezért a vádlottat a Btk. 63. § (1) bekezdés a) pontja szerint megrovásban részesítette. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlott cselekménye az elbíráláskor már olyan csekély mértékben veszélyes a társadalomra, hogy a Btk. szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása, vagy más intézkedés alkalmazása szükségtelen. **vádlott** részére a megrovás intézkedés alkalmazása a szükséges és elégséges szankció ahhoz, hogy a jövőben tartózkodjon a bűncselekmények elkövetésétől, valamint a generális prevenciót is szolgálja. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés megrovás intézkedésre enyhítette a Btk. 64. § (1) és (2) bekezdései alapján.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, így azokat a másodfokú bíróság érintetlenül hagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 606. § (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2019. február 27.

. Török Zsolt hb. ezredes
a tanács elnöke

Dr. Mészáros László hb. ezredes
előadó bíró

Dr. Szabó Éva hb. alezredes
bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának 42.Kb.73/2017/19. számú ítélete a Főváros Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság 6.Kbf.2/2019/8. számú határozata folytán 2019. február 27. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2019. február 27.

. Török Zsolt hb. ezredes
a tanács elnöke